

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem v právní věci

žalobkyně: **V. K.**, narozena dne X,
státní příslušnice Ukrajiny,
zastoupena zákonnou zástupkyní K. L.,
obě bytem X,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 1. 2019, č. j. OAM-662/ZA-ZA11-K02-2018,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení shora označené rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým jí nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

2. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí zrekapituloval dosavadní průběh řízení a uvedl, že za nezletilou žalobkyni podala žádost o udělení mezinárodní ochrany její zákonná zástupkyně (matka) z důvodu bezpečnostní situace na Ukrajině. Matka nezletilé pracuje v České republice a chce, aby s ní žalobkyně žila zde. Matka nezletilé žalobkyně uvedla, že pokud by žalobkyně musela žít na Ukrajině, musela by ona sama žít v neustálé obavě o život žalobkyně. Popsala, že vše začalo v roce 2015, kdy byla část M., z něž pochází, zničena. Žalobkyně i s matkou pak následně utekly do České republiky, neboť se bály o svůj život. Do České republiky nejprve odešla matka žalobkyně na základě pozvání své babičky (prababičky žalobkyně), později zde vyřídila pozvání i žalobkyni a jejímu otci. Zázemí jim poskytla prababička žalobkyně. Za žalobkyni podal v roce 2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany její otec, následně bylo pro zpětvzetí žádosti řízení zastaveno. Žalobkyni bylo uděleno výjezdní vízum a odjela se svým otcem do M. k babičce. Na jaře roku 2017 požádali o vízum pro žalobkyni, žádost však byla zamítnuta. Matka žalobkyně se do M. vrátila v červnu 2017, aby žalobkyni vyřídila nový pas, a pobývala tam až do dubna 2018. Matka žalobkyně žije v České republice na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání, po skončení požádala o prodloužení a bylo jí vydáno překlenovací vízum. O její žádosti nebylo v době podání žaloby rozhodnuto. Matka žalobkyně uvedla, že žalobkyně neměla problémy s obdržáním pasu, vycestováním a s ohledem na její věk ani s ukrajinskou policií. Dům na Ukrajině, v němž jsou registrovány, je zničený (bez střechy), příbuzní žalobkyně žijí v České republice, o vnitřním přesídlení v rámci Ukrajiny její matka neuvažovala. Žalovaný dospěl k závěru, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je obava její matky ze zhoršené bezpečnostní situace v místě jejich posledního bydliště ve vlasti a zjevná snaha legalizovat další pobyt na území České republiky.
3. Žalovaný uvedl, že po podrobném přezkoumání azylového příběhu žalobkyně dospěl k závěru o účelovosti podání žádosti zákonnou zástupkyní žalobkyně ve snaze legalizovat pobyt žalobkyně na území České republiky. Předně konstatoval, že žalobkyně vstoupila (i se svojí matkou) na území České republiky dne 30. 4. 2018, ale žádost o udělení mezinárodní ochrany podala její matka až na konci tříměsíčního pobytu v bezvízovém režimu (dne 27. 7. 2018). K aspektu „opožděného“ podání žádosti se opakovaně vyjadřoval NSS a dospěl k závěru, že žádost je třeba podat bezprostředně po vstupu na území (např. rozsudek NSS ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81). Z toho žalovaný dovodil, že matka nezletilé nepociťovala potřebu mezinárodní ochrany palčivě, proto žádost nepodala bezprostředně po příjezdu nezletilé. Žalovaný také uvedl, že žalobkyně žila na území Ukrajiny (přímo v M.) od léta 2016 do dubna 2018 bez jakýchkoliv problémů. Matka žalobkyně ji tam odvezla dobrovolně k prababičce. Osobně ji tedy vystavila tvrzenému riziku (např. zasažení raketou, jak uvedla). Tohoto tvrzeného nebezpečí nedbala, o žalobkyni osobně nepečovala a zůstala v České republice, neboť zde údajně musela pracovat. Žalovaný považuje tvrzení matky žalobkyně za rozporné, neboť žalobkyni „odložila“ na Ukrajinu u příbuzných a upřednostnila své pracovní zájmy před její výchovou, péčí a ochranou před tvrzeným nebezpečím. Následně podala žádost o mezinárodní ochranu z tvrzené obavy před žitím právě v té části Ukrajiny, kam následně sama odcestovala v roce 2017 se svým manželem a žila tam několik měsíců. Žalovaný uvedl, že výše uvedené spíše poukazuje na to, že rodina mohla setrvat v M., který vnitřním konfliktem není bezprostředně zasažen, a pokud by situace byla nebezpečná, jak uvádí matka žalobkyně, bylo by možné ji vyřešit přestěhováním v rámci vlasti.

4. Dále žalovaný poukázal na účelovost tvrzení matky, která údajně nevěděla o možnosti legalizovat pobyt žalobkyně prostřednictvím zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), přestože se sama v režimu tohoto zákona pohybuje (požádala o prodloužení dříve uděleného dlouhodobého pobytu). Z jejích výpovědí však plyne, že se o tuto možnost nezajímala, což sama uvedla spolu s tím, že pro žalobkyni žádá o mezinárodní ochranu. Sama se totiž nemůže vrátit do vlasti, neboť zde pracuje. K tomu žalovaný uvedl, že obecná neochota k návratu do země původu zákonného zástupce žadatelky (žalobkyně) není azylově relevantním důvodem pro její dceru, která žila ve vlasti bez jakéhokoli problému. Žalovaný uvedl, že azyl je specifickým institutem, který slouží k ochraně osob před porušováním jejich nejzákladnějších práv, nikoliv k legalizaci pobytu na území České republiky (shodně rozsudek NSS ze dne 19. 11. 2004, sp. zn. 7 Azs 117/2004). Žalovaný poukázal na skutečnost, že matka žalobkyně dlouhodobě pobývá na území České republiky v režimu zákona o pobytu cizinců, o legalizaci pobytu žalobkyně prostřednictvím tohoto předpisu se však nepokusila. Pouze uvedla, že pobyt žalobkyně nelze legalizovat jiným způsobem než formou mezinárodní ochrany. V kontextu výše uvedeného žalovaný neshledal tvrzené důvody pro udělení mezinárodní ochrany věrohodnými.
5. Žalovaný s ohledem na podklady, jež měl k dispozici, a tvrzené okolnosti neshledal důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Zároveň neshledal důvody pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu. Zabýval se i udělením azylu z humanitárních důvodů. Vzal v úvahu rodinnou, sociální a ekonomickou situaci žalobkyně, přičemž přihlédl i k jejímu věku a zdravotnímu stavu. Neshledal ale důvod pro udělení azylu z humanitárních důvodů, neboť žalobkyně je zcela zdravá a nevyžaduje žádnou na Ukrajině nedostupnou lékařskou pomoc. Neshledal ani, že by bylo „zcela nehumánní“ azyl neudělit. Ve smyslu § 28 zákona o azylu s ohledem na uvedené zkoumal, zda u žalobkyně neexistují důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Dospěl k závěru, že matka žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti, na základě nichž by bylo možné dovodit, že žalobkyni může v případě návratu do vlasti reálně hrozit vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Žalovaný se také zabýval postavením neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti. Z podkladů, jež měl k dispozici, neplyne, že by neúspěšným žadatelům hrozilo jakékoliv nebezpečí či postih za azylovou činnost.
6. Žalovaný se podrobněji zabýval otázkou, zda žalobkyni po návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života či důstojnosti z důvodů svévolného násilí v situaci mezinárodního či vnitřního konfliktu. Z podkladů vyplynulo, že na východě Ukrajiny probíhá ozbrojený konflikt. Zhoršená bezpečnostní situace probíhá pouze v Doněcké a Luhanské oblasti, kde se bezpečnostní incidenty soustřeďují u tzv. linie dotyku. Intenzita bojů od roku 2015 významně klesla. Boje se většinou koncentrovaly v okolí klíčových míst (např. D. či M.). Podle usnesení NSS ze dne 8. 12. 2016, č. j. 9 Azs 196/2016-47, nestačí k udělení mezinárodní ochrany (v úvahu přichází zejména udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu) pouze existence ozbrojeného konfliktu na území země původu žadatele, ale žadatel musí v důsledku takového konfliktu hrozit reálná újma, např. v podobě vážného a individuálního ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného násilí. Konflikt na Ukrajině nelze kvalifikovat jako totální (viz usnesení NSS ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014-17). NSS formuloval test, který je nutné aplikovat při posouzení vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. V rámci něj musí být posouzena:

(1) existence mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; (2) existence svévolného (nerozlišujícího) násilí; a (3) existence vážného a individuálního ohrožení života nebo tělesné integrity (4) civilisty; přičemž tyto podmínky musí být splněny kumulativně (viz rozsudek NSS ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68). Na základě uvedeného posoudil žalovaný individuální případ žalobkyně. Přihlédl k tomu, že žalobkyně v roce 2016 vycestovala (dobrovolně) na Ukrajinu, kde pobývala v M. u babičky do dubna 2018. S ohledem na aktuální situaci žalovaný po žalobkyni nemůže spravedlivě požadovat, aby se vrátila do M. (na nepředvídatelném území poblíž linie dotyku), přestože tam žalobkyně bez jakéhokoli problému v nedávné minulosti pobývala rok a půl. Zároveň však poukázal na možnost vnitřního přesídlení jako adekvátního řešení, neboť žalobkyně ve vlasti vedla bezproblémový život. Majoritní část Ukrajiny je bezpečná a pod trvalou kontrolou proevropsky orientované vlády, která dbá na dodržování lidských práv. Návrat žalobkyně je v nyní projednávané věci podmíněn návratem její matky, která krom snahy uplatnit se na českém pracovním trhu neuvedla žádné okolnosti, jež by jí bránily v návratu do vlasti. Matka nezletilé byla s možností přestěhování v rámci Ukrajiny konfrontována a uvedla, že o ní neuvažovala, nikoliv že by jí cokoliv bránilo. Žalovaný vycházel z podkladů z roku 2017 a dovodil z nich, že mezi ukrajinskými občany panuje pospolitost a solidarita s vnitřně vysídlenými osobami, které se často nacházejí v nelehké situaci. Ukrajinská vláda přijala na jejich podporu několik zákonů. Procesy pro výplatu dávek těmto osobám se zjednodušují, ukrajinská vláda zvýšila strop pro výplatu dávek, dle nejnovějších průzkumů naprostá většina vnitřně vysídlených osob potvrdila částečnou až plnou integraci do místní komunity. V případě žalobkyně by se tak situace nelišila od ostatních vnitřně přesídlených krajanů, kteří svou situaci vyřešili přesídlením do některé z 22 z celkového počtu 24 ukrajinských administrativních oblastí. Žalovaný nezjistil a ani matka žalobkyně neuvedla žádný důvod, proč by se nemohly vrátit zpět do vlasti, případně legalizovat pobyt žalobkyně dle zákona o pobytu cizinců. Přestože biologický otec žalobkyně o ni nejví zájem, jeho místo „zastoupil“ nevlastní otec, za nějž je matka žalobkyně provdána. Ten při pohovoru ke svojí žádosti o udělení mezinárodní ochrany připustil možnost návratu na Ukrajinu, neboť mu tam také nehrozí žádné nebezpečí, pouze (stejně jako žalobkyně, resp. její matka) poukázal na absenci zázemí ve vlasti a zaměstnání v České republice. Žalovaný v tomto směru poukázal na trvale se zlepšující situaci na Ukrajině. Rodina žalobkyně by byla oprávněna požádat o dotaci na bydlení či podporu od nestátních organizací. Žalovaný tedy shledal návrat žalobkyně do vlasti za přiměřený. Tímto krokem jí nehrozí nebezpečí vážné újmy bez zachování minimálního standardu lidských práv, neboť je součástí úplné rodiny, která před odchodem z Ukrajiny neměla žádné potíže a není příslušnicí žádné menšiny. Žalovaný také neshledal, že by návratem do vlasti došlo k extrémnímu zhoršení jejího sociálního a ekonomického postavení, přičemž určité nepohodlí je akceptovatelné. NSS na koncept vnitřního přesídlení odkázal v souvislosti se stále platnou zásadou subsidiarity mezinárodní ochrany. Závěrem konstatoval, že na Ukrajině neprobíhá takový konflikt, jenž by pro ni byl vážnou újmou ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

7. Vycestování neshledal nesouladné s mezinárodními závazky, jimiž je Česká republika vázána, vč. čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Uvedl, že matka žalobkyně vědomě neužila možnosti legalizace pobytu žalobkyně na území České republiky prostřednictvím zákona o pobytu cizinců, v jehož režimu se ona sama zde pohybuje. Její manžel s jejich nezletilým synem na území České republiky setrvává pouze na základě žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Na základě legalizace jejich pobytu dle k tomu určeného zákona pak rodině nic nebrání se do České republiky

vrátit. Tím, že jí nebyla udělena mezinárodní ochrana, nebylo porušeno její právo na soukromý a rodinný život, neboť ho může realizovat ve své vlasti (souladně rozsudek NSS ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010-57).

8. Žalovaný uzavřel, že žalobkyně nenaplnuje důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a ani § 14b zákona o azylu, proto jí nebyla udělena.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

9. Žalobkyně uvedla, že svou žádost o udělení mezinárodní ochrany podala zejména z obavy před ohrožením vážnou újmu. Uvedla ale také, že nemůže zcela popřít svou snahu o legalizaci pobytu na území. Poukázala na to, že od známé věděla, že otčímovi bude doručován povolávací rozkaz, na základě této informace se rozhodli opustit zemi. Žalobkyně v tomto ohledu odkázala na žalobu, kterou podal manžel její matky. *(O žalobě otčíma bylo u zdejšího soudu vedeno řízení pod sp. zn. 52 Az 4/2019 – pozn. soudu.)*
10. Žalobkyně v žalobě namítla pochybení žalovaného tím, že jí neudělil azyl z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný toliko uvedl, že neshledal důvody pro jeho udělení, ale neuvedl z jakých důvodů, což zakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Žalovaný také pochybil při zjišťování skutkového stavu. Žalobkyně odkázala na nutnost zaplatit za vyřízení českého pobytového titulu vysoké finanční částky. Žalovaný na to uvedl pouze citaci ze zákona o správních poplatcích. Přitom je obecně známá situace na Ukrajině, kdy sjednávání termínů pro podání žádosti o pobytový titul je spojeno s vysokou mírou korupce. Žalovaný do svých úvah také nepromítl nejlepší zájem dítěte podle Úmluvy o právech dítěte.
11. Žalobkyně uvedla, že z dostupných informací o bezpečnostní situaci na Ukrajině plyne, že město M. se nachází v těsné blízkosti tzv. linie dotyku. Z dostupných informací (mj. i z informací žalovaného) plyne, že boje na Ukrajině se soustřeďují právě na linii dotyku. Tento region, z něž žalobkyně pochází, je podle ní nestabilní a považován za „časovanou bombu“. V takové situaci žalovaný nemůže konstatovat, že žalobkyni nehrozí ohrožení života či lidské důstojnosti obzvláště proto, že žalovaný vycházel ze zpráv z prvního pololetí roku 2018 a nezohlednil následné eskalace konfliktu a následné vyhlášení výjimečného stavu. Žalobkyně proto nepovažuje zprávy o zemi původu za souladné s § 23c zákona o azylu, neboť nejsou aktuální. Žalobkyně uvedla, že z médií plyne, že ani současné příměří není dodržováno (odkázala např. na: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/navychode-ukrajiny-zacalo-platit-primeri-podle-kyjeva-se-al/r~8aab30600b4811e9a470ac1f6b220ee8/>).
12. Žalobkyně se dále neztotožnila se závěrem žalovaného, že se mohla vyhnout riziku pronásledování a vzniku újmy využitím institutu vnitřního přesídlení. Žalovaný poukázal na zákon o zajištění práv a svobod vnitřně přesídleným osobám z podzimu 2014. Žalobkyně údajně neuvedla žádné objektivní překážky či azylově relevantní důvody, proč by nemohla s rodinou žít v jiné části Ukrajiny. Žalovaný se dle žalobkyně zabýval pouze formální možností, nikoliv faktickou možností vnitřního přesídlení. Možnost vnitřního přesídlení nezkoumal v souladu s § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalobkyně považuje za nepravdivé, že by neuvedla žádné překážky vnitřního přesídlení. Na možnost vnitřního přesídlení správní soudy ve své judikatuře poukazovaly především v souvislosti se zásadou subsidiarity mezinárodní ochrany. NSS však také dovodil, že je potřeba zhodnotit zejména realnost

(faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení (žalobkyně odkázala na rozsudek NSS ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93). Tato kritéria se podle ní uplatní nejen na mezinárodní ochranu ve formě azylu, ale i doplňkové ochrany [odkázala na čl. 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU, tzv. kvalifikační směrnice]. Odkázala na informace Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (dále jen „UNHCR“), Posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině, aktualizaci č. 3 ze září 2015, v níž se uvádí, že některá ustanovení zákona o vnitřně přesídlených osobách nejsou vůbec prováděna z důvodu neexistence regulačních opatření a finančních zdrojů pro místní a oblastní orgány. Celkově zpráva hodnotila opatření jako neefektivní a z velké části nerealizovatelná. Tyto informace potvrdila i novější zpráva UNHCR z května 2016. V této souvislosti žalobkyně odkázala dále na akademickou studii „*Migration and the Ukraine Crisis: A Two-Country Perspective*“ (zde: <https://www.e-ir.info/publication/migration-and-the-ukraine-crisis-a-two-country-perspective/>) a dále na zprávu Mezinárodní organizace pro migraci „*International Monitoring System Report On The Situation Of Internally Displaced Persons: June 2018*“ (dostupné zde: <https://reliefweb.int/report/ukraine/national-monitoring-system-report-situation-internally-displaced-persons-june-2018>). Z obou zpráv plyne, že vůči vnitřně přesídleným osobám existují předsudky ze strany zaměstnavatelů a průměrný výdělek vnitřně přesídlených osob neustále klesá. Vysoký počet vnitřně přesídlených osob se setkává s denními překážkami výkonu jejich hospodářských a sociálních práv kvůli diskriminaci a bariérám při přijímání dávek a hledání vhodného bydlení. Vnitřně přesídlené osoby jsou dlouhodobě zranitelné. Zdravotnická péče se pro ně stala finančně nedostupnou. Podle Norské rady pro uprchlíky („*Voices from the east: Challenges in registration, Documentation, Property and Housing Rights of People affected by conflict in eastern Ukraine*“, dostupné zde: <https://reliefweb.int/report/ukraine/voices-east-challenges-registration-documentation-property-and-housing-rights-people>) žalovaným zmíněný zákon z roku 2014 zavedl jednotný registrační systém zajišťující vnitřně přesídleným osobám určitý právní status umožňující využití státní podpory, penzí a bezplatného ubytování na dobu 6 měsíců. Navzdory tomu vyvstávají problémy s registrací, která je administrativně nedostupná některým skupinám vnitřně vysídlených osob, zejména těm, kteří postrádají potřebné doklady. Dále žalobkyně odkázala na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 6. 2018, č. j. 4 Az 26/2017-50, v němž se Městský soud zabýval možností vnitřního vysídlení v souvislosti s doplňkovou ochranou pro žalobce, jehož majetek byl na okupovaném Krymu. Městský soud v něm dospěl k závěru, že reálně nedochází k poskytnutí ubytování zdarma (i přes existenci závazku takové možnosti ve výše uvedeném zákoně z r. 2014), vnitřně přesídlené osoby čelily obtížím v ekonomické i sociální oblasti, včetně diskriminace při hledání zaměstnání. Dle zprávy organizace Freedom House má ukrajinská vláda potíže s uspokojováním humanitárních potřeb osob vysídlených v rámci Ukrajiny (dostupné zde: <https://freedomhouse.org/country/ukraine/freedom-net/2016>). Žalobkyně uvedla, že vnitřně přesídlené osoby jsou diskriminovány v oblasti zaměstnání a bydlení. Zvláštními problémy trpí mj. osoby v předdůchodovém věku (nemají nárok na státní důchod, zároveň se zaměstnavatelé zdráhají zaměstnat osoby v tomto věku). Na Ukrajině též dochází k obchodování s muži a nejvíce jsou vykořisťováni vnitřní přesídlenci. Závěr žalovaného o možnosti vnitřního přesídlení odůvodněný toliko jeho formální možnosti bez toho, aby se žalovaný jakkoliv zabýval faktickou možností vnitřního přesídlení na základě řádně zjištěného skutkového stavu a posouzení výše uvedených kritérií, je nepřezkoumatelný, s ohledem na výše uvedené zdroje věcně nesprávný, a tudíž nezákonný

pro porušení § 2 odst. 1 a 4, § 3, § 50 odst. 2 až 4 a § 68 odst. 3 správního řádu a § 12 a § 14a zákona o azylu. Žalobkyně proto navrhla, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

13. Žalovaný ve vyjádření k žalobě v první řadě uvedl, že nesouhlasí s obsahem žalobních námitek, neboť nedokládají porušení uvedených zákonných ustanovení. Při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti tvrzené žalobkyní a shromáždil adekvátní podklady. Uvedl, že od začátku řízení je zjevná účelovost postupu žalobkyně, nespokojené s výsledkem řízení o udělení mezinárodní ochrany. K důvodu podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tj. neochotě otčíma žalobkyně nastoupit vojenskou službu, žalovaný zdůraznil, že matka nezletilé takovou skutečnost v průběhu řízení nikdy netvrdila. V žalobě je proto irelevantní. Ze správního spisu vedeného žalovaným o žádosti manžela matky plyne, že ani on svou žádost takto neodůvodnil. Ve vztahu k této námitce žalobkyně neunesla břemeno tvrzení, které spočívá na žadateli o mezinárodní ochranu. Nad rámec tvrzení žadatele není žalovaný povinen domýšlet další potenciální důvody pro udělení mezinárodní ochrany.
14. Dále žalovaný odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a zopakoval, že tvrzení matky o nebezpečí hrozcím na Ukrajině má za nepřesvědčivá. Tvrzení o tom, že nevěděla o možnosti legalizovat pobyt žalobkyně prostřednictvím zákona o pobytu cizinců, považuje za nevěrohodná s ohledem na to, že matka žalobkyně sama v minulosti získala povolení k pobytu. Poukázal také na nepřesvědčivost tvrzení matky žalobkyně, protože žalobkyni raději vědomě vystavila tvrzeným nebezpečím a upřednostnila své tehdejší pracovní aktivity, a to za dostupné alternativy vnitřního přesídlení do některé z 22 bezpečnějších částí Ukrajiny. Její tvrzení pak relativizuje i její dobrovolný návrat a čtyřměsíční pobyt přímo v M. spolu s manželem. Obecnou neochotu matky žalobkyně vrátit se na Ukrajinu žalovaný nepovažuje za dostatečný důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Ani eskalace poměrů, na něž žalovaná odkazuje, spojená s vyhlášením výjimečného stavu nezpochybňuje závěr žalovaného. Výjimečný stav trval asi měsíc a skončil dne 26. 12. 2018. Žalovaný trvá na tom, že do spisu zařadil relevantní podklady k vydání rozhodnutí. Matka žalobkyně měla možnost se s těmito podklady seznámit, avšak zůstala pasivní a neseznámila se s obsahem spisu. Námitky účelově vznesla až v podané žalobě. Absenci zázemí na Ukrajině vyhodnotil žalovaný jako nedostatečný důvod k udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně je ukrajinské národnosti a je součástí úplné rodiny, jejíž členové mají možnost uplatnit se na ukrajinském trhu práce, aby svou rodinu dostatečně zajistili (shodně rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2018, č. j. 10 Azs 12/2018-32). Matka žalobkyně mohla postupovat dle zákona o pobytu cizinců, avšak neučinila tak, přestože neuvedla žádné relevantní překážky. Otálení s podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany také nesvědčí o existenci relevantních obav z pronásledování či nebezpečí vážné újmy. V souvislosti s námitkou porušení Úmluvy o právech dítěte žalovaný uvedl, že požadavek souladu rozhodnutí s nejlepším zájmem dítěte neznamená, že by dítě mělo nárok pobývat ve státě, jenž mu poskytl dočasnou ochranu, jen z důvodu příznivějších životních podmínek a zdánlivě lepších životních perspektiv. Obdobně pak dle NSS z článku 3 Úmluvy o právech dítěte nelze v žádném případě dovodit, že by měly smluvní státy povinnost udělit mezinárodní ochranu každému dítěti, které o ni požádá, neboť rodina může realizovat svůj rodinný život v zemi původu (viz rozsudek NSS ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 67/2018-29). Žalovaný považuje rozhodnutí za zákonné, přezkoumatelné, vycházející ze správně a úplně zjištěného skutkového stavu. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

15. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti.
16. Žalobkyně (prostřednictvím své matky) podala dne 27. 7. 2018 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Narodila se v M., je ukrajinské národnosti, hovoří rusky, je bez vyznání a politického přesvědčení. Do České republiky přijela dne 30. 4. 2018 spolu se svou matkou, jejím manželem a jejich společným synem. Žalobkyně je zcela zdravá. Na území České republiky pobývala v minulosti od prosince 2015 do léta 2016 na základě pozvání od své prababičky. Otec žalobkyně požádal jejím jménem o mezinárodní ochranu, ale následně vzal žádost zpět. Žalobkyni bylo uděleno výjezdní vízum a byla odvezena ke své babičce (matce matky) do M.. V roce 2017 podala matka za žalobkyni žádost o vyřízení víza pro žalobkyni, ale žádost byla zamítnuta. Žalobkyni skončila platnost pasu, proto ji ho matka zařídila, což trvalo do podzimu 2017. Vzhledem k tomu, že matka žalobkyně neměla zdravotní pojištění v České republice, zůstala na Ukrajině do jara 2018, kdy porodila syna. Bydleli v M. u babičky žalobkyně (matčiny matky), která pomáhala lidem v zóně ATO, pročež k nim neustále chodila policie a činila domovní prohlídky. Tomu musela žalobkyně přihlížet. Matka uvedla, že si přeje, aby žalobkyně žila s ní zde, a že v případě návratu žalobkyně zpět do vlasti se obává o její život či zdraví. Je jejím jediným zákonným zástupcem.
17. Dne 1. 8. 2018 proběhl pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Matka žalobkyně opět uvedla, že důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu je bezpečnostní situace na Ukrajině. Otec žalobkyně vzal žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu zpět. Matka žalobkyně nevěděla z jakého důvodu, nebyla u toho a otec žalobkyně od nich v létě 2016 odešel. Ví jen, že žije v Praze, nejsou v kontaktu. Nepodílí se na výchově žalobkyně a v roce 2017 byl ukrajinskými úřady zbaven rodičovských práv. Na Ukrajině žalobkyně pobývala v M. se svojí babičkou v domě její prababičky. Babička žalobkyně již v době pohovoru žila i s prababičkou v Praze. Žalobkyně na Ukrajině již nemá jiné příbuzné než sestru babičky, která je velice nemocná, invalidní. Prababička má v České republice povolený trvalý pobyt, babička podanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Matka žalobkyně měla povolení k dlouhodobému pobytu, které již skončilo. Požádala si o překlenovací vízum a o její nové žádosti nebylo v době pohovoru rozhodnuto. Žalobkyně v České republice žije se svou matkou, manželem matky a svým (polorodým) bratrem v pronajatém bytě v Praze. Matka žalobkyně uklízí ve společnosti Amazon, má pracovní smlouvu. Žalobkyně v M. chodila do školky. Při vyřizování jejích dokladů neměla její matka žádné obtíže, stejně jako s vycestováním ze země. K situaci v M. uvedla, že je slyšet, jak se střílí, a někdy se jim chvěje dům. Bojí se, že přiletí rakety a ohrozí žalobkyni na životě. Jiné problémy žalobkyně neměla. Byla však přítomna policejním prohlídkám v domě u své babičky, viděla, jak hrubě se policie chovala. Matka žalobkyně uvedla, že žalobkyni je 5 let a nemá se kam na Ukrajině přestěhovat, protože tam nemá jiné příbuzné, její matka žije zde. Dům, v němž byly hlášeny k pobytu, je zdevastovaný a bez střechy. Matka žalobkyně neuvažovala o tom, že by se s dcerou přestěhovala na jiné místo na Ukrajině. Pobyt žalobkyně na území České republiky nemůže legalizovat jiným způsobem než žádostí o mezinárodní ochranu. O možnosti zařízení pobytu podle zákona o pobytu cizinců neví, pouze o ní slyšela od jedné ženy. Blíže se o ni nezajímala. O možnosti mezinárodní ochrany v České republice slyšela od známých z Doněcka před dvěma lety. Uvedla, že žalobkyně se na Ukrajinu nemůže vrátit, neboť jí je 5 let a matka pracuje zde. Na otázku, zda by se s dcerou vrátila na Ukrajinu

v případě, že by jí nebyla udělena mezinárodní ochrana, uvedla, že se nemá kam vrátit. Na území Evropské unie žijí ještě nevlastní dědeček žalobkyně (druh její babičky) a rodiče otčima, ti zde mají vlastní dům a trvalý pobyt.

18. Součástí správního spisu je poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokol k pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany otčima a bratra žalobkyně.
19. Součástí správního spisu je protokol o pohovoru k (první) žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně ze dne 24. 3. 2016. Pohovor byl proveden s otcem žalobkyně. Součástí je i rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-333/ZA-ZA11-ZA08-2016-1 o zastavení (prvého) řízení o udělení mezinárodní ochrany z důvodu zpětvzetí žádosti otcem žalobkyně.
20. Součástí správního spisu jsou podkladové materiály, z nichž žalovaný vycházel pro účely vydání rozhodnutí. Z odpovědi poskytnuté žalovanému Zastupitelským úřadem České republiky v Kyjevě ze dne 12. 6. 2018, č. j. 111866/2018-LPTP, plyne, že ukrajinská ekonomika v posledních letech vzrůstá, úroveň chudoby se mírně zlepšila v důsledku růstu mezd a důchodů. Na Ukrajině existují dotace na komunální poplatky. Výše dotace se stanovuje individuálně dle úrovně příjmu rodiny. K dotaci na bydlení je nutná nájemní smlouva. Existuje i podpora pro samozivitelky.
21. Dále je součástí správního spisu zpráva nazvaná „Ukrajina, Informace OAMP, Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby“ ze dne 14. 9. 2018. Z ní plyne, že Ukrajina je hodnocena jako „částečně svobodná“ země. Je smluvní stranou vícero úmluv v oblasti lidských práv (Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, Úmluva o právech dítěte, Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Mezinárodní pakt o ekonomických, sociálních a kulturních právech a další). Bezpečnostní situace se od roku 2015 uklidnila, pouze na východě území je stále napjatá. Bezpečnostní incidenty se soustřeďují na tzv. linii dotyku. Situaci na Ruskem okupovaném Krymu a v Sevastopolu lze považovat za mezinárodní ozbrojený konflikt (dle Mezinárodního trestního soudu). Situace osob žijících v okolí linie dotyku je považována za špatnou. Konflikt na východě země je hlavním zdrojem vnitřního přesídlení a uprchlíků odcházejících do okolních států a zemí EU. V Doněcké oblasti (*kde leží město M. – pozn. soudu*) část území kontrolují separatisté z Doněcké lidové republiky. Boje s ukrajinskou armádou se koncentrují na linii dotyku. Oproti předchozím obdobím klesl počet vnitřně vysídlených osob dle zpráv UNHCR na 1,8 milionu. Poměry těchto osob upravuje zákon z roku 2014 „*O zajištění práv a svobod vnitřně přemístěných osob*“, který stanoví základní rámec pro poskytnutí ochrany vnitřně přesídlených osob. Tyto osoby dle Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických čelí byrokratickým překážkám a diskriminaci kvůli různým legislativním aktům. Jsou ohroženy marginalizací ve společnosti a dalším prohloubením závislosti na vnější pomoci.
22. Součástí správního spisu je též zpráva norského Centra informací o zemích původu (Landinfo), „Ukrajina: Vnitřně vysídlené osoby“ ze dne 19. 12. 2017. Z ní plyne, že v té době Ukrajina registrovala 1,7 milionu vysídlených osob. Vláda poskytuje vysídlencům podporu. V novém místě pobytu se práci podařilo najít 46 % osob. Okolo 15 % těch, kteří dříve pracovali, se po vysídlení stali nezaměstnanými. Vůbec největší potíže mají vnitřně vysídlené osoby s hledáním bydlení. Názor místních na vnitřně vysídlené osoby je buď pozitivní (43 %), nebo neutrální (48 %). Děti vnitřně vysídlených osob mají právo navštěvovat mateřskou a základní školu a vzdělání je jim dostupné.

23. Dále je součástí správního spisu zpráva „Ukrajina, Informace OAMP, Vnitřně vysídlené osoby“ ze dne 10. 10. 2017. Z tohoto podkladu plyne, že vnitřně přesídlené osoby mají povinnost se zaregistrovat v místě nového bydliště, podporu získají až po registraci. V září 2017 došlo ke zjednodušení celého procesu vyplácení podpory pro vnitřně přesídlené osoby. Vnitřně vysídlené osoby mají možnost využít z 55 % státem hrazené ubytování, počet osob ubytovaných v těchto centrech je však mizivý v porovnání se soukromým ubytováním. Mnoho vnitřně vysídlených osob čelí byrokratickým překážkám a diskriminaci kvůli různým legislativním aktům. Nezaměstnanost vnitřně vysídlených osob dosahovala v roce 2016 38 %, v roce 2017 mírně klesla. Obecně mezi Ukrajinci panuje solidarita s vnitřně vysídlenými osobami, byť se vztah k nim od začátku konfliktu vyvíjel.
24. Dále je součástí spisu zpráva organizace Freedom House „Svoboda ve světě, Ukrajina“ z ledna 2018, výroční zpráva Amnesty International 2018 a zpráva o dodržování lidských práv ve světě Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických z 20. 4. 2018. Správní spis též obsahuje odpovědi Zastupitelského úřadu České republiky v Kyjevě ze dne 16. 5. 2018, č. j. 110372/2018LPTP, podle nichž zastupitelský úřad nemá informace o tom, že by se situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu jakkoliv lišila od situace ostatních ukrajinských občanů. Zastupitelský úřad se nesetkal se situací, že by neúspěšní žadatelé byli znevýhodňováni či diskriminováni.
25. Dle protokolu o seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ze dne 18. 12. 2018 se matka žalobkyně s podklady seznámit nechtěla, nechtěla se k nim vyjádřit, nenavrhl jejich doplnění, nechtěla se vyjádřit ani ke zdrojům informací a jejich využití a neuvedla žádné nové skutečnosti, který by žalovaný měl vzít v úvahu při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
26. Dne 17. 1. 2019 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, které bylo žalobkyni (resp. její matce) předáno dne 6. 2. 2019.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

27. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
28. Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedené pravidlo transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu požadavky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice promítnuty, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, má uvedený článek procedurální směrnice přímý účinek. Jelikož žádost o mezinárodní ochranu byla v této věci podána dne 27. 7. 2018, dopadá na toto řízení, včetně řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí, procedurální směrnice, a ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. se tedy neužije.
29. Při jednání, které soud nařídil k projednání žaloby, setrvala žalobkyně na svém procesním stanovisku. Matka žalobkyně při jednání podrobně a věcně shodně jako ve správním řízení popsala situaci v M. v letech 2015 až 2018 a důvody, pro které se rozhodla požádat jménem žalobkyně o mezinárodní ochranu.

Posouzení žalobních bodů

30. Žalobkyně předně namítla, že žalovaný pochybil tím, že jí neudělil azyl z humanitárních důvodů. Podle žalobkyně toliko uvedl, že neshledal důvody pro jeho udělení, ale tento svůj závěr blíže neodůvodnil, protože žalobkyně považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.
31. Podle § 14 zákona o azylu jestliže nebude zjištěn v řízení o udělení mezinárodní ochrany důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
32. Na udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu není právní nárok, je možné jej udělit pouze v případech zvláštního zřetele hodných a konečné posouzení je otázkou správního uvážení žalovaného. Správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (blíže viz např. rozsudky NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, či ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55).
33. Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný se zabýval existencí podmínek pro udělení azylu z humanitárních důvodů, ale neshledal, že by v případě žalobkyně existovaly. Tento svůj závěr stručně, ale logicky odůvodnil. Učinil tak na straně 6 - 7 napadeného rozhodnutí a uvedl, že se pro tyto účely zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobkyně a přihlédl k jejímu věku a zdravotnímu stavu. Poukázal také na to, že matka žalobkyně neupřesnila žádné okolnosti, které by svědčily o výjimečnosti osobní a rodinné situace žalobkyně s ohledem na existenci okolností odůvodňujících udělení humanitárního azylu. Potvrdila naopak, že žalobkyně je zcela zdravá a nevyžaduje žádnou specializovanou na Ukrajině nedostupnou péči. Žalovaný zdůraznil, že azyl z humanitárních důvodů je výjimečným institutem a uděluje se v případě, kdy sice nejsou dány podmínky k udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, ale bylo by „zcela nehumánní“ ho neudělit. V případě žalobkyně takové okolnosti neshledal. Stručnost nelze žalovanému vytknout s ohledem na to, že žalobkyně neuvedla během správního žádné okolnosti nasvědčující existenci důvodů zvláštního zřetele hodných pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Důvod hodný zvláštního zřetele nelze spatřovat v nízkém věku žalobkyně a její odkázanosti na nějakou dospělou osobu, a to ani ve vazbě na skutečnost, že všichni blízcí příbuzní žalobkyně bydlí v České republice. Humanitární azyl není nástrojem pro sloučení rodin, tyto nástroje jsou obsaženy v zákoně o pobytu cizinců na území České republiky. Tento žalobní bod není důvodný.
34. Žalobkyně dále nesouhlasí se žalovaným, že by se tvrzenému nebezpečí vážné újmy mohla vyhnout vnitřním přesídlením. Žalovaný se podle žalobkyně zabýval pouze formální možností vnitřního přesídlení, nikoliv faktickou možností, přičemž možnost vnitřního přesídlení vůbec nezkontroloval v souladu s § 2 odst. 4 správního řádu ve vztahu k individuálnímu případu žalobkyně. Za nepravdivé označila, že by neuvedla žádné objektivní překážky vnitřního přesídlení. Žalovaný podle žalobkyně také nezkontroloval kritéria vnitřního přesídlení, která požaduje konstantní judikatura správních soudů. Této námitce soud nepřisvědčil.
35. Při posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Je třeba se zabývat zejména její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními

poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení (blíže viz např. i žalobkyní odkazovaný rozsudek NSS č. j. 4 Azs 99/2007-93). Obdobně podle rozsudku NSS ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74, je třeba při posuzování možnosti vnitřní ochrany posoudit (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. Tyto podmínky musí být splněny kumulativně a při jejich posouzení je třeba brát v potaz celkové poměry panující v zemi původu a osobní poměry žadatele.

36. Žalovaný se těmito aspekty zabýval a vyhodnotil je v souladu s informacemi, které vyplývají ze zpráv o zemi původu a z tvrzení matky žalobkyně. Především hodnotil situaci na Ukrajině jako celku a ze zpráv o zemi původu dovodil, že bezpečnostní situace se od roku 2015 uklidnila, pouze na východě území je stále napjatá. Bezpečnostní incidenty se soustřeďují na tzv. linii dotyku. Byť žalobkyně pochází právě z této oblasti a nelze po ní požadovat, aby se navrátila přímo do M. (přestože tam v nedávné minulosti v letech 2016 - 2018 bez potíží pobývala), v řízení nevyplýnuly žádné skutečnosti, které by svědčily o právní či faktické překážce usazení žalobkyně v jiné části země. Žalobkyně neuvedla žádný objektivní důvod, pro který by se svou rodinou nemohla po návratu do vlasti žít na jiném bezpečnějším místě mimo Doněckou a Luhanskou oblast. Žalobkyně neuvedla žádné okolnosti, které by ji jakkoliv odlišovaly od ostatních spoluobčanů, kteří se ocitli v obdobné situaci jako ona a byli donuceni k vnitřnímu přesídlení. Tvrzení žalobkyně a jí doložené dokumenty tento závěr nikterak nevyvracejí. Vnitřně přesídlené osoby se potýkají pouze s administrativními a dalšími obtížemi. V nyní projednávané věci je nutné dojít k závěru, že žalobkyni je dostupných 22 zbývajících oblastí Ukrajiny (z celkového počtu 24, tedy krom konfliktem zasažené Luhanské a Doněcké oblasti), a rodině tak nic nebrání se v nich usadit. Přesun do jiné oblasti by vyřešil jejich tvrzené obavy z hrozeb v M. blízkého linii dotyku, žalobkyni zároveň nehrozí navrácení do původní oblasti. Ostatní oblasti jsou pod kontrolou proevropské vlády, která dodržuje základní práva a svobody a je signatářkou mnoha mezinárodních smluv o ochraně lidských práv. Možnost žadatelů o mezinárodní ochranu z Ukrajiny usadit se v bezpečných částech země (mimo zóny konfliktu) potvrdil opakovaně také Nejvyšší správní soud (viz např. rozsudek ze dne 30. 4. 2020, č. j. 1 Azs 17/2020 – 24, nebo usnesení ze dne 9. 4. 2020, č. j. 7 Azs 101/2019 – 24 a judikaturu v nich citovanou).
37. Podle žalovaného žalobkyni na území Ukrajiny nehrozí odepření minimálního standardu ochrany lidských práv. Je totiž součástí úplné rodiny, která před svým odchodem z Ukrajiny neměla žádné potíže a není příslušnicí žádné menšiny. Ze shromážděných podkladů dospěl k závěru, že po návratu do vlasti nedojde k extrémnímu zhoršení jejího sociálního a ekonomického postavení, přičemž určité nepohodlí je akceptovatelné. S tímto závěrem žalovaného se soud ztotožnil, neboť má oporu ve správním spise (srov. shrnutí zpráv o zemi původu výše v bodech 20 až 24), a neshledává ho nezákonným ani nepřezkoumatelným. Žalobkyně v žalobě cituje rozsáhlé pasáže odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 9. 2017, č. j. 32 Az 8/2016-45, a rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 6. 2018, č. j. 4 Az 26/2017-50. Tyto soudy dospěly k závěru, že podmínky pro vnitřní uprchlíky nejsou dostatečné. Oba soudy posuzovaly situaci

z přelomu let 2016 a 2017 (viz datum vydání přezkoumávaných rozhodnutí žalovaného), vycházely přitom ze zpráv o zemi původu, které popisují situaci vnitřních uprchlíků v letech 2014 – 2016 (viz odkazované zprávy o zemi původu). V nyní projednávané věci ovšem žalovaný posuzoval dostupnost a efektivitu vnitřní ochrany dle stavu v lednu 2019, přičemž vycházel ze zpráv o zemi původu popisujících situaci v letech 2017 a 2018. V mezidobí došlo k nápravě závažných nedostatků, které na počátku provázely nově zřízený systém péče o vnitřní uprchlíky. Je proto logické, že žalovaný dospěl k odlišnému závěru než krajské soudy ve věcech, jichž se žalobkyně v žalobě dovolává. Závěr žalovaného přitom odpovídá aktuální judikatuře Nejvyššího správního soudu, který potvrdil, že byť je problematické zajistit vnitřně vysídleným osobám určitý sociální a ekonomický standard, nečelí tyto osoby pronásledování nebo hrozbě vážné újmy (např. usnesení ze dne 28. 3. 2018, č. j. 10 Azs 12/2018-31, ze dne 23. 7. 2019, č. j. 7 Azs 116/2019-21, a ze dne 8. 8. 2018, č. j. 10 Azs 80/2018-40).

38. Soud nepřehlédl, že žalobkyně je nezletilá a pro možnost usadit se v některé z bezpečných částí Ukrajiny by potřebovala doprovod své matky, či jiné dospělé osoby (např. babičky, s níž po určitou dobu na Ukrajině žila). Z tvrzení matky žalobkyně však nevyplývaly skutečnosti, které by jí v návratu do země původu bránily. Důvody, pro které si přeje zůstat v České republice, jsou spíše ekonomické a nenasvědčují hrozbě pronásledování nebo vážné újmy ve smyslu zákona o azylu.
39. Odůvodnění napadeného rozhodnutí považuje soud za dostatečně konkrétní a individualizované ve vztahu k žalobkyni, neboť ta v průběhu řízení neuvedla žádné okolnosti, které by jí ve vnitřním přesídlení bránily. K otázce žalovaného na možnost vnitřního přesídlení pouze uvedla, že nad touto variantou neuvažovala. Důvody zakládající překážku možnosti vnitřního přesídlení musí dosahovat určité intenzity. Fakt, že žalobkyně (resp. její matka) nad přesídlením neuvažovaly, takovou překážku nezakládá. Teprve při jednání soudu žalobkyně poukázala na to, že vnitřní uprchlíci, kteří jsou ruské národnosti, to mají v jiných částech Ukrajiny obtížnější než ostatní vnitřní uprchlíci. K tomu lze ovšem uvést, že žalobkyni nic nebrání v tom, aby se společně se svojí matkou usadila v části Ukrajiny s významným podílem ruského etnika (např. Charkovské, Záporožské či Oděské oblasti).
40. Krajský soud proto souhlasí s žalovaným, že ve světle informací o zemi původu představuje přesun žalobkyně do jiné části Ukrajiny účinné řešení proti tvrzené újmě, které splňuje minimální standard ochrany lidských práv.
41. Soud neprovedl důkaz zprávami o zemi původu, jichž se žalobkyně dovolává k prokázání situace vnitřních uprchlíků, tj. zprávami nazvanými „Migration and the Ukraine Crisis: A Two-Country Perspective“, „National Monitoring System Report On The Situation Of Internally Displaced Persons June 2018“ a „VOICES FROM THE EAST: Challenges in Registration, Documentation, Property and Housing Rights of People Affected by Conflict in Eastern Ukraine“. Poslední z těchto zpráv byla zpracována Norskou radou pro uprchlíky v roce 2016, tedy je starší než zprávy, z nichž vycházel žalovaný, jenž přitom vzal za podklad svého rozhodnutí zprávu o situaci vnitřně přesídlených osob zpracovanou norským Centrem informací o zemích původu v roce 2017. Bylo by neúčelné zjišťovat situaci vnitřních uprchlíků v roce 2016, jestliže žalovaný rozhodl o žádosti žalobkyně v lednu 2019, přičemž rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany musí vycházet z toho, co bude žalobkyni hrozit po návratu do země původu (tedy v budoucnu). Z prvních dvou zpráv o zemi původu žalobkyně citovala informace, které jsou dle ní relevantní, přímo

v žalobě. Soud nemá důvod zpochybňovat, že tvrzení žalobkyně odpovídá obsahu těchto zpráv. Soud z tvrzení žalobkyně vycházel, přičemž vést k nim dokazování vyhodnotil jako nadbytečné. Tvrzení žalobkyně vypovídají o tom, že vnitřně přesídlené osoby mají potíže najít si zaměstnání, jsou diskriminovány na trhu práce z důvodu svého statusu, dosahují nižších výdělků. Vnitřně přesídlení se setkávají s diskriminací i na trhu s bydlením, v oblasti zdravotnictví, při interakci s ostatním obyvatelstvem a okrajově i v přístupu k úřadům. Soud k tomu uvádí, že obecně situace na trhu práce na Ukrajině není příznivá, což odpovídá národohospodářské situaci. Žalobkyní uváděné údaje dokládají, že vnitřně přesídlené osoby se ve významné míře (32 %), nikoliv však většinově, setkávají s diskriminací na trhu práce. V obdobné míře čelí diskriminaci i na trhu s bydlením. Tyto údaje ovšem nevypovídají nic o tom, zda tato diskriminace vede k tomu, že vůbec nejsou schopni vydělat si prostředky na živobytí prací či zajistit si ubytování, nebo zda spočívá „pouze“ v tom, že je obstarávání práce a ubytování náročnější, mohou si obstarat pouze méně kvalifikovanou (a tudíž též méně honorovanou) práci či méně kvalitní ubytování. Soud nepochybuje o tom, že situace vnitřně přesídlených osob není jednoduchá. Z hlediska aplikace konceptu dostupnosti vnitřní ochrany ovšem není významné, zda vnitřně přesídlené osoby jsou vystaveny určité formě faktické diskriminace na pracovním trhu, trhu s bydlením apod., nýbrž zda si mohou reálně obstarat základní lidské potřeby do té míry, že jim je garantován minimální standard ochrany lidských práv. Zpráva LANDINFO, která je součástí správního spisu, potvrzuje žalobkyní uvedené statistické údaje, ovšem současně konstatuje, že se faktická situace vnitřně přesídlených osob postupně zlepšuje (např. klesá podíl nezaměstnaných osob). Tvrzení žalobkyně o míře diskriminace nedokládá, že by nebylo v možnostech žalobkyně, resp. její rodiny, po vrácení do země původu zajistit si základní životní potřeby. Soud tedy uzavírá, že potíže, jimž fakticky v běžném životě čelí vnitřně přesídlené osoby, nejsou natolik závažné, aby bylo možné vyhodnotit formálně existující systém pomoci vnitřně přesídleným osobám jako nedostupný či neefektivní.

42. Nedůvodnými soud shledal také námitky týkající se existence ozbrojeného konfliktu na Ukrajině. Tato otázka souvisí především s důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Z napadeného rozhodnutí plyne, že se jí žalovaný podrobně zabýval. Vyšel přitom z rozsudku NSS ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68, který stanovil třístupňový test: (1) nachází se žadatelova země původu v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu?; (2) je žadatel o mezinárodní ochranu civilistou?; (3) hrozí žadateli o mezinárodní ochranu vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí? Pro naplnění citovaného ustanovení je třeba odpovědět na všechny tři otázky kladně. Žalovaný připustil, že první dvě otázky jsou v posuzované věci splněny. Ukrajina je země, v níž probíhá mezinárodní či vnitřní ozbrojený konflikt a žalobkyně bezesporu je civilistkou. Avšak žalobkyně nesplňuje třetí podmínku, což žalovaný náležitě odůvodnil. Uvedl, že situaci na Ukrajině nelze hodnotit jako tzv. „totální konflikt“, ve kterém je reálnému nebezpečí vážné újmy vystaven každý civilista již z důvodu pouhé své přítomnosti. Tento závěr je podpořen informacemi vyplývajícími z výše citovaných zpráv o zemi původu a byl opakovaně potvrzen Nejvyšším správním soudem (viz např. výše citovaný rozsudek č. j. 1 Azs 17/2020 – 24 a judikaturu tam uvedenou). V případě neexistence tzv. „totální konflikt“ by musel žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace jemu hrozícího svévolného (nerozlišujícího) násilí (v podrobnostech viz citovaný rozsudek č. j. 5 Azs 28/2008-68). Žalobkyně však takové skutečnosti netvrdila, ani neprokázala. Ani během správního řízení

nevyšly najevo takové skutečnosti, které by potvrzovaly existenci nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. V rámci třetího kroku testu je třeba se zabývat možností vnitřního přesídlení (viz rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74). Jak již bylo výše uvedeno, vnitřní přesídlení je v případě žalobkyně možné a představuje účinnou ochranu před tvrzenou újmou. Soud proto v tomto směru dává zcela za pravdu žalovanému a připomíná, že mezinárodní ochrana je postavena na zásadě subsidiarity požadující, aby žadatel primárně řešil případné nebezpečí pronásledování nebo vážné újmy v zemi původu vnitrostátním přesídlením.

43. Žalobkyně v žalobě odkazuje na dílčí aktuality týkající se bojů na linii dotyku (poznámky pod čarou na str. 3 a 4 žaloby) a dovozuje z nich, že jí v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí zranění či usmrcení. Soud neprovedl důkaz těmito zprávami o zemi původu, neboť nijak nezpochybňují, že napjatá bezpečnostní situace se týká pouze východní části Ukrajiny, nikoliv celého území Ukrajiny. Napadené rozhodnutí je přitom postaveno na tom, že žalobkyni by v případě návratu do původního bydliště (M.) mohlo skutečně hrozit nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu a důvod neudělení doplňkové ochrany spočívá v existenci dostupné vnitřní ochrany (viz výše). Provádět důkazy ke zjištění intenzity bojů na linii dotyku by proto bylo nadbytečné.
44. Soud nepřisvědčil ani námitce, že žalovaný vyšel z neaktuálních podkladů. Podle § 23c písm. c) zákona o azylu podkladem musejí být přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem. Co se bezpečnostní situace ve státě týče, žalovaný vycházel z Informací OAMP ze dne 14. 9. 2018, dále ze zprávy organizace Freedom House, Svoboda ve světě z ledna 2018, z Výroční zprávy Amnesty International ze dne 22. 2. 2018 a ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 20. 4. 2018. Vycházel tedy ze zdrojů popisujících situaci na Ukrajině v letech 2017 až 2018, které byly k datu vydání napadeného rozhodnutí (17. 1. 2019) přiměřeně aktuální. Aktuálnější zdroje nebyly v podstatě k dispozici, neboť některé z uvedených zpráv se vydávají jednou do roka, většinou v pozdějších měsících roku. Je třeba také podotknout, že vyhlášený výjimečný stav trval asi měsíc (byl vyhlášen v listopadu 2018 a skončil 26. 12. 2018) a nezpůsobil zásadní obrat bezpečnostní situace (srov. např. usnesení NSS ze dne 3. 7. 2019, č. j. 6 Azs 369/2018-42, nebo ze dne 18. 12. 2019, č. j. 2 Azs 189/2019-37). V době vydání napadeného rozhodnutí již výjimečný stav trval. Naopak zprávy, na které odkazuje žalobkyně v žalobě, se vztahují převážně k situaci v letech 2014 až 2015. Nevyvracejí tak závěry žalovaného dovozené z aktuálnějších podkladů.
45. Žalobkyně dále uvedla, že žalovaný rovněž pochybil při zjišťování skutkového stavu, neboť na tvrzení žalobkyně o nutnosti zaplatit za vyřízení českého pobytového titulu vysokou částku, reagoval pouze citací z přílohy zákona o správních poplatcích. Soud po přezkoumání správního spisu i napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že taková námitka v průběhu správního řízení nezazněla, žalovaný se k ní proto nikterak nevyjádřil. Žalovanému nelze klást k tíži něco, co během správního řízení nezaznělo. Soud tedy tento žalobní bod neuznal důvodným.
46. Posledním uplatněným žalobním bodem byla holá věta, že žalovaný nepřihlédl k nejlepšímu zájmu dítěte. Žalovaný v napadeném rozhodnutí neshledal žádný důvod, pro který by žalobkyni měla být udělena mezinárodní ochrana, tyto své závěry opřel o náležitě zjištěný skutkový stav a dostatečně logicky odůvodnil s přihlédnutím ke konkrétnímu

případu žalobkyně. Nebyl-li tedy naplněn některý ze zákonných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, nelze tento nedostatek nahradit argumentací nejlepším zájmem dítěte (tento žalobní bod ostatně ani nebyl nijak konkrétně rozveden). Žalovaný přihlédl k nejlepšímu zájmu dítěte tím, že posoudil, zda přenesení rodinného života do země původu nebude znamenat porušení práva na rodinný a soukromý život. Tím dostal povinnosti plynoucí z čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, byť nejlepší zájem dítěte explicitně nezmiňoval v napadeném rozhodnutí. Ani tento žalobní bod není důvodný.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

47. Vzhledem k tomu, že žalobní body jsou nedůvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlídnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
48. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 24. července 2020

Tomáš Kocourek, v. r.
soudce